

Kansallinen valmistautuminen broilereiden hyvinvointidirektiiviin

Väliraportti hankkeen edistymisestä 16.2.2010

Vastuullinen johtaja: Lea Lastikka

MMM Dnro 126/509/2008

1. Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on valmistaa suomalaista broilerintuotantoa hyvinvointidirektiivin asettamiin vaatimuksiin ja tavoitteisiin. Hankkeessa pyritään myös kokoamaan kansallista tuotantotietoa, joka auttaa direktiivin kansallisessa tulkinnessa ja jonka varaan voidaan rakentaa vastuullista ja koko tuotantoketjua kattavaa kuluttajaviestintää.

2. Tutkimusosapuolet ja yhteistyö

Tutkimus – ja kehityshankkeen toteuttamisesta vastaa Suomen siipikarjaliitto ry ja Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus. Tutkimuksen yhteistyökumppaneina ja osarahoittajina ovat HK-Ruokatalo Oy, Atria Oy ja Saarioinen Oy.

3. Tutkimuksen toteuttaminen

Suomalaisen hyvinvointitiedon keruu ja kattavan hyvinvointi-indeksin rakentaminen

MTT Jarmo Valaja ja Petra Tuunainen

Vuoden 2009 aikana on direktiivihankkeessa kehitetty suomalaisen broilerintuotantoon sopivaa hyvinvointi-indeksiä. Hyvinvointi-indeksi on tapa arvioida kokonaisvaltaisesti eläinten hyvinvointia tiloilla ja samalla työkalu, jolla eläinten hyvinvointia mitataan tilojen välillä. Indeksien rakentamiseen käytettiin Eviran Broilereiden suojeludirektiiviin valmistautuminen – hankkeessa kokoamia lintujen teurastuksessa tallennettuja jalkapohjien vaurioita, kuolleisuutta ja post mortem-muutoksia käsitteleviä tietoja. Asiantuntijat päättivät kerättyjen tietojen perusteella hyvinvointi-indeksissä tarkkailtavat muuttujat ja niiden luokittelun. Näistä muuttujista ja muuttujien alaluokista tehtiin 24 kpl malliparvea. Broilerintuotannon asiantuntijoita pyydettiin järjestelmään malliparvet oman mielipiteensä mukaisesti hyvinvointia vastaavaan järjestykseen. Vastauksia eri alan asiantuntijoilta saatiin vuoden 2009 loppuun mennessä 21 kpl. Tämä aineisto analysoitiin Conjoint-analyysimenetelmällä. Analyysin tulosten perusteella kasvatuspoistuma, vesipöhö ja jalkapohjapisteet nousivat arvioitsijoiden mukaan tärkeimmiksi hyvinvointia kuvaaviksi muuttujiksi. Ihosairaudet ja kuihtuneet eivät saaneet mallissa niin tärkeitä painoarvoja. Jokaisen muuttujan alaluokka sai myös luokkakohtaisen painoarvon, jonka mukaan voitiin laskea hyvinvointi-indeksipistemääriä. Mallia testattiin 90 todellisen parven teurastustuloksiin. Hyvinvointi-indeksin luominen Conjoint-analyysiä käyttäen onnistui hyvin. Indeksipistemäärää voitaisiin käyttää esimerkiksi teurastamoilla parvien tunnuslukuna, jonka avulla parvia ja kasvattajien tuloksia voitaisiin verrata toisiinsa. Tulevaisuudessa indeksiä parannellaan ja eri asiantuntijaryhmien vastauksia vertaillaan toisiinsa. Hyvinvointi-indeksin olisi tarkoitus lopullisesti valmistua keväällä 2010.

Julkaisut 2009:

TUUNAINEN, P., VALAJA, J., VALKONEN, E. 2009. Suomalainen broilerin hyvinvointi-indeksi. In: Toim. Sari Hänninen. Eläinten hyvinvoinnin 5. tutkimusseminaari 30.9.2009 Kuopion yliopisto, Tietoteknia. Kuopio: p. 6.

VALAJA, J., TUUNAINEN, P., HEPOLA, H., VALKONEN, E. 2009. Broiler welfare index based on slaughter-house parameters. In: Nordic Poultry and Veterinary Conference, november 2009, 17th -19th Radisson SAS Hotel Saga Reykjavik, Iceland.

TUUNAINEN, P., VALAJA, J., VALKONEN, E. 2009. Broilerin hyvinvointi-indeksi tekeillä. Maaseudun Tiede 66, 4(14.12.2009). 7.

Hyvinvointidirektiivin mukaisen hyvän tuotantotapaohjeistuksen laadinta

Suomen siipikarjaliitto Lea Lastikka

Tuotantotapaohjeistuksen laadinta on edennyt aikataulun mukaisesti ja se tuotetaan niin, että se tukee direktiivin tavoitteiden toteutumista. Ohjeistuksen tavoitteena ottaa huomioon kaikki lintujen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät ja toimenpiteet ja pääpaino tulee olemaan direktiivin vaatimuksissa. Kevään 2010 aikana täsmentyneiden asioiden jälkeen ohjeistus voidaan saattaa loppuun. (kasvatustiheyden yhtenäinen määrittely, kanalakirjanpidon yhtenäiset kaavakkeet)

Hyvinvointidirektiiviin liittyvän koulutuksen ja viestinnän suunnittelu

Hyvinvointidirektiiviin liittyvää neuvontaa ja koulutusta on toteutettu mm. kirjoittamalla aiheesta Siipikarjalehteen sekä jäsenkirjeillä. Hyvinvointidirektiivin vaatimuksista on myös pidetty esityksiä tuottajatilaisuuksissa sekä useita erillisiä neuvotteluja tuottajien kanssa. Kuluttajaviestintä on tarkoitus aloittaa mm. Siipikarjaliiton / broileriyhdistyksen kotisivuilla sekä tiedotteilla.

4. Sidosryhmäyhteistyö

Broileridirektiiviin valmistautumisen yhteydessä on järjestetty vierailuja tuotantotiloilla, jolloin maa- ja metsätalousministeriön sekä Eviran edustajilla on ollut tilaisuus tutustua broilerintuotantoon sekä käydä suoria keskusteluja tuottajien kanssa. Direktiivin haasteista on myös käyty keskusteluja ETL:n broileriteollisuusyhdistyksen kanssa. Yhteistyö LaatuKetjun hankkeen ”Lisääarvoa laatuystöstä” sekä ”Lihaketjun läpinäkyvyys” on toteutunut siten, että hankkeen edustaja kuuluu LaatuKetjun sekä projektin ohjausryhmään.

5. Ohjausryhmän työskentely

Ohjausryhmään on kuulunut:

Susanna Ahlström MMM, puheenjohtaja

Helena Hepola, Evira

Jukka Rantala, MTK

Jarmo Seikola, HK-Ruokatalo

Harri Rosenberg, Atria

Pekka Wiro, Saarioinen

Taina-Riitta Seppälä, Evira

Tutkimusryhmä
Jarmo Valaja, MTT
Petra Tuunainen, MTT
Lea Lastikka, SiLi

Ohjausryhmä on kokoontunut viralliseen kokoukseen 24.3.2009, puhelinkokous 19.8.2009 sekä 7.10.2009 sekä tavannut 3 kertaa epävirallisesti MTK:n ja MMM:n kokouksissa.